

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 371/2016-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. júna 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], zastúpeného advokátom [REDAKČIA], ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 68/2011, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. januára 2016 doručená sťažnosť [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej

záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 68/2011 (ďalej len „napadnuté konanie“).

Sťažovateľ uviedol, že 25. marca 2011 podal na okresnom súde žalobou o ochranu osobnosti. Okresný súd rozsudkom č. k. 10 C 68/2011-97 zo 17. januára 2012 meritórne vo veci rozhodol tak, že žalobu zamietol. Sťažovateľ sa proti rozsudku odvolal. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 9 Co 188/2012-211 z 28. februára 2014 napadnutý rozsudok okresného súdu č. k. 10 C 68/2011-97 zo 17. januára 2012 zrušil a vec vrátil okresnému súdu späť na ďalšie konanie. Ďalej uviedol: *„Okresný súd po vrátení veci na ďalšie konanie Krajským súdom v Bratislave po nadobudnutí vykonateľnosti uznesenia č. k. 9Co 188/2012-211 dňa 04.06.2014 vykonal len úkony smerujúce k doplneniu podanej žaloby žalobcom (žaloba bola doplnená podaním žalobcu doručeným okresnému súdu ešte dňa 31.10.2014), resp. úkony, ktorými zisťoval majetkové pomery žalobcu pre splnenie jeho dôvodov na oslobodenie od povinnosti zaplatenia súdneho poplatku, čoho výsledkom bolo uznesenie okresného súdu 10C 68/2011-254 zo dňa 21.07.2015, ktorým priznal navrhovateľovi oslobodenie od platenia súdnych poplatkov. Okresný súd pritom tieto úkony po vrátení veci Krajským súdom v Bratislave vykonával viac ako rok, pričom bezprostredne po vrátení veci (dňa 04.06.2014) vo veci bezdôvodne nevykonal vo veci ani úkon až do dňa 08.10.2014 (t. j. viac ako 4 mesiace), kedy vydal uznesenie č. k. 10C 68/2011-217, ktorým vyzval navrhovateľa na doplnenie podanej žaloby, ako mu to uložil Krajský súd v Bratislave. Sťažovateľ sa domnieva, že ide evidentne o zbytočné prieťahy v súdnom konaní, bez akéhokoľvek opodstatnenia.“*

Sťažovateľ je toho názoru, *„že okresný súd bez akéhokoľvek relevantného podnetu, alebo reálneho dôvodu opakovane vyzval už raz oslobodeného žalobcu na zaplatenie súdneho poplatku a následne opätovne skúmal dôvody jeho oslobodenia od tejto povinnosti, pričom opakovane dospel k tomu istému záveru, že sú opodstatnené dôvody pre žalobcove oslobodenie od tejto povinnosti, čím okresný súd bezdôvodne stratil viac ako rok, počas ktorého nevykonal ani jeden úkon smerujúci k rozhodnutiu vo veci samej. Sťažovateľ preto*

namieta takéto konanie okresného súdu ako evidentne zbytočné prieťahy v súdnom konaní. Okrem toho sťažovateľ namieta aj ďalšie nekonanie okresného súdu v predmetnom konaní, keď po vydaní uznesenia č. k. 10C 68/2011-254 zo dňa 21.07.2015, ktorým priznal navrhovateľovi oslobodenie od platenia súdnych poplatkov, vytýčil pojednávanie v predmetnej veci až na deň 09.02.2016, z čoho vyplýva, že okresný súd takmer sedem mesiacov vo veci bez akéhokoľvek relevantného dôvodu vo veci meritórne nekoná.“.

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol týmto nálezmom:

„1. Okresný súd Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 10C 68/2011 porušil základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ], aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prieťahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Okresnému súdu Bratislava II sa prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 10C 68/2011 ďalej konal bez zbytočných prieťahov.

3. Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] sa priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 15.000 eur (slovom pätnásťtisíc eur), ktoré je Okresný súd Bratislava II povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu Ústavného súdu SR.

4. Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 303,16,- eur (slovom tristotri eur a šesťnásť centov eur), ktoré je Okresný súd Bratislava II povinný vyplatiť na účet advokáta [REDAKOVANÉ] do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu...“

Sťažovateľ žiada, aby mu ústavný súd priznal finančné zadostučinenie v sume 15 000 €. Primeranosť tejto sumy sťažovateľ odôvodnil „ako nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorá je daná rozsahom spôsobených prieťahov okresného súdu v súdnom konaní po vrátení mu veci odvolacím súdom... Sťažovateľ má pritom za to, že aj daný prípad si vyžaduje... vyšší stupeň ochrany a to aj s ohľadom na to, že u sťažovateľa pretrváva stav právnej neistoty, hoci k zbytočným prieťahom v konaní sp. zn. 10C 68/2011 vedenom na okresnom súde, nijako neprispel svojim konaním.“.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či sťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd odmietnuť aj sťažnosť, ktorá je zjavne neopodstatnená.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ide vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní

ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05).

Predmetom konania pred ústavným súdom je rozhodovanie o žalobe sťažovateľa o ochranu osobnosti, pričom postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 68/2011 mali podľa sťažovateľa vzniknúť zbytočné prietahy, čím malo dôjsť aj k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08).

Z judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že nie každý prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (III. ÚS 199/02, I. ÚS 154/03). Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne.

V prípade, ak ústavný súd zistí, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (a čl. 6 ods. 1 dohovoru), návrh odmietne ako zjavne neopodstatnený (I. ÚS 38/04, III. ÚS 24/04, III. ÚS 372/06).

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, ako aj z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 10 C 68/2011:

- 25. marca 2011 sťažovateľ doručil okresnému súdu žalobu. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 10 C 68/2011,
- 30. marca 2011 okresný súd vyzval odporcu na vyjadrenie sa k žalobe v lehote 15 dní,
- 20. apríla 2011 odporca doručil návrh na zastavenie konania, pretože v tejto veci už prebieha konanie pod sp. zn. 21 C 41/2011 na Okresnom súde Bratislava II,
- 3. mája 2011 bol spísaný úradný záznam: konanie pod sp. zn. 21 C 41/2011 bolo skončené 27. apríla 2011 zastavením konania z dôvodu späťvzatia návrhu,
- 19. mája 2011 okresný súd opäť vyzval odporca na vyjadrenie,
- 3. júna 2011 odporca doručil vyjadrenie,
- 15. júna 2011 Okresný súd Bratislava II vyzval Okresný súd Bratislava I na zapožičanie spisu sp. zn. 15 C 30/2001,
- 22. júla 2011 okresný súd urgoval Okresný súd Bratislava I,
- 9. septembra 2011 Okresný súd Bratislava I požiadal o vrátenie spisu sp. zn. 15 C 30/2001, ktorý mu bol zapožičaný 27. júla 2011 (spis bol vrátený 14. septembra 2011),
- 11. októbra 2011 sťažovateľ doručil okresnému súdu fotokópie dokladov,
- 13. októbra 2011 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom bol sťažovateľ prítomný a bolo odročené na 17. január 2012,
- 25. októbra 2011 sťažovateľ doručil oznámenie, že „*odstupuje od alternatívneho návrhu*“,
- 24. novembra 2011 sťažovateľ doručil „*list sudkyni*“,
- 17. januára 2012 sa uskutočnilo pojednávanie, sťažovateľ bol prítomný a bol vyhlásený rozsudok: „*Súd návrh zamieta*“,
- 8. marca 2012 sťažovateľ doručil odvolanie proti rozsudku,
- 14. marca 2012 okresný súd zaslal odporcovi odvolanie sťažovateľa na vyjadrenie sa k nemu,
- 23. marca 2012 sťažovateľ doručil „*prílohy k odvolaniu*“,
- 25. apríla 2012 bol spis doručený Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „*krajský súd*“). Bol zaevidovaný pod sp. zn. 9 Co 188/2012,
- 8. januára 2014 sťažovateľ doručil krajskému súdu doplnenie odvolania,

- 28. apríla 2014 bol spis vrátený okresnému súdu s uznesením krajského súdu č. k. 9 Co 188/2012-211 z 28. februára 2014, ktorým zrušil rozhodnutie súdu 1. stupňa a vrátil mu vec na ďalšie konanie (právoplatnosť nadobudol 30. mája 2014),

- 5. marca 2014 okresný súd doručoval rozhodnutia krajského súdu účastníkom,

- 8. októbra 2014 okresný súd uznesením č. k. 10 C 68/2011-217 vyzval sťažovateľa na doplnenie podania doručeného 25. marca 2011 o žalobný petit... (uznesenie bolo sťažovateľovi doručené 27. októbra 2014),

- 31. októbra 2014 sťažovateľ odpovedal na výzvu,

- 11. decembra 2014 okresný súd vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za návrh na ochranu osobnosti,

- 19. januára 2015 sťažovateľ doručil odvolanie proti uzneseniu o uložení poplatkovej povinnosti,

- 28. apríla 2015 okresný súd zaslal sťažovateľovi tlačivo – potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch (sťažovateľ ho prevzal 23. mája 2015) s lehotou na jeho vrátenie 15 dní,

- 8. júna 2015 sťažovateľ doručil vyplnené tlačivo,

- 16. júna 2015 okresný súd vyzval sťažovateľa na doručenie dokladov preukazujúcich jeho tvrdenia v tlačive,

- 16. mája 2015 okresný súd požiadal Sociálnu poisťovňu o oznámenie, či je sťažovateľ poberateľom dávky v nezamestnanosti alebo dôchodku a v akej výške, krajský dopravný inšpektorát požiadal o oznámenie, či je sťažovateľ majiteľom osobného motorového vozidla, Okresný úrad Bratislava o oznámenie, či je majiteľom nehnuteľností,

- 30. júna 2015 Okresný úrad Bratislava doručil list vlastníctva preukazujúci sťažovateľovo vlastníctvo nehnuteľnosti v katastrálnom území [REDAKOVANÉ],

- 1. júla 2015 Sociálna poisťovňa oznámila, že sťažovateľ nie je poberateľom dávok dôchodkového poistenia,

- 1. júla 2015 Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Bratislave oznámilo, že sťažovateľ nie je vlastníkom osobného motorového vozidla,

- 17. júla 2015 sťažovateľ doručil „prílohy na posúdenie nároku“,

- 15. júna 2015 Úrad práce Bratislava oznámil, že sťažovateľ bol vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 26. augusta 2005 do 6. júna 2006,

- 15. júna 2015 Úrad práce Bratislava potvrdil, že sťažovateľ nie je poberateľom pomoci v hmotnej núdzi,
- 14. júla 2015 Centrum právnej pomoci Bratislava požiadalo o súčinnosť v súvislosti s konaním vedeným pod sp. zn. 10 C 68/2011,
- 21. júla 2015 okresný súd uznesením sp. zn. 10 C 68/2011 priznal sťažovateľovi oslobodenie pod súdnych poplatkov (právoplatnosť nadobudlo 1. septembra 2015),
- 16. októbra 2015 okresný súd nariadil termín pojednávania na 9. február 2016 (sťažovateľ predvolanie prevzal 17. novembra 2015). Sťažnosť ústavnému súdu doručil 19 dní pred pojednávaním,
- 23. novembra 2015 sťažovateľ udelil splnomocnenie [REDAKOVANÉ] na zastupovanie v konaní,
- 9. februára 2016 sa uskutočnilo pojednávanie na okresnom súde. Sťažovateľ nebol prítomný. Bol vyhlásený rozsudok: „súd návrh zamieta“ (sťažovateľovi bol rozsudok doručený 2. marca 2016),
- 12. apríla 2016 sťažovateľ doručil odvolanie proti rozsudku z 9. februára 2016.

Ústavný súd na základe vyhodnotenia doterajšieho priebehu konštatuje, že hoci postup okresného súdu v napadnutom konaní nebol celkom bez prietáhov (od 21. júla 2015 do 9. februára 2016 – šesť mesiacov bol okresný súd nečinný. Taktiež pri efektívnejšom postupe okresného súdu zisťovanie majetkových pomerov sťažovateľa a rozhodovanie o oslobodení od súdnych poplatkov nemuselo okresnému súdu trvať niekoľko mesiacov), intenzita prietáhov s prihliadnutím na všetky okolnosti veci však nedosiahla podľa názoru ústavného súdu taký stupeň závažnosti, ktorý by mohol jednoznačne viesť k záveru o porušení základného práva sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), a súčasný stav konania ani definitívne nevylučuje možnosť prejednávania predmetnej veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (III. ÚS 67/04).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľa, ktorou namieta porušenie svojho základného práva garantovaného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1

dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 68/2011 podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd sa už ďalšími návrhmi sťažovateľa na ochranu ústavnosti v nej uplatnenými nezaoberal.

Ústavný súd napokon dodáva, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby po splnení všetkých zákonom predpísaných náležitostí sťažovateľ v tejto veci za predpokladu, že by v ďalšom priebehu napadnutého konania dochádzalo k zbytočným priesťahom, predložil ústavnému súdu novú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. júna 2016